

ИЗДАВА

Мрежа за рурален развој на
Република Македонија
www.ruralnet.mk
email: info@ruralnet.mk

Ул Орце Николов
бр. 188-1-8 1000 Скопје
Р. Македонија
Тел: +389 (2) 3075 506
Факс: +389 (2) 3075 503

Во овој
број...

1. **ЈАКНЕЊЕ НА СВЕСТА ЗА ПРЕДИЗВИЦИТЕ И ЕФЕКТИТЕ ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО**
2. **ПОСТАВУВАЊЕ НА UV МРЕЖИ**
3. **РАБОТИЛНИЦАТА ЗА НОВИНАРИ**
4. **КОНФЕРЕНЦИЈА: „УЛОГАТА НА ЦИВИЛНИОТ СЕКТОР ВО РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ НА ЗАПАДЕН БАЛКАН“ - НИКШИЌ, ЦРНА ГОРА**
5. **РАБОТИЛНИЦА ЗА ПРЕТПРИЕМНИШТВО НАМЕНЕТА ЗА ЖЕНИТЕ РОМИ**
6. **„ФЕСТИВАЛ НА ЦРЕШАТА“ ВО КУСТЕНДИЛ – БУГАРИЈА ЕКОНОМСКО ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЖЕНАТА ОД РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ**
7. **ЕТНО САЕМ – ПЕХЧЕВСКИ ПАВЛОВДЕН - 2012**
8. **ПРОМОЦИЈА НА „КРУШЕВСКИ ГОТВАЧ“**
9. **ПОТПИШУВАЊЕ НА МЕМОРАНДУМ ЗА СОРАБОТКА ПОМЕЃУ МРР НА РМ И ЦРВЕН КРСТ НА РМ**
10. **МАНИФЕСТАЦИЈА СЛАВЕЊЕ НА ПИРЕЈОТ**

ЈАКНЕЊЕ НА СВЕСТА ЗА ПРЕДИЗВИЦИТЕ И ЕФЕКТИТЕ ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО

Климатските промени, кои се манифестираат преку долги сушни периоди, намалени врнежи, но и константно зголемување на температури-те на месечно и годишно ниво, имаат особено штетно влијание во земјоделството.

Со цел јакнење на јавната свест за предизвиците и ефектите од климатските промени во земјоделскиот сектор, Мрежата за рурален развој на Република Македонија во текот на месец јуни организираше 4 работилници во рамките на проектот „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“, финансиран од УСАИД. Работилниците беа организирани во четири локации на Република Македонија и тоа: во Неготино на 12 јуни, во Куманово на 15 јуни, во Богданци на 19 јуни и во Струмица на 21 јуни. На настаните присуствуваа земјоделци од регионот, претставници од локалната самоуправа, и Агенцијата за поттикнување и развој на земјоделството (АПРЗ).

Проектот „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“ е фокусиран на Медитеранската зона во која припаѓаат Вардарскиот регион со делови од

Струмичко и Гевгелиско, како региони кои што се најмногу засегнати од климатските промени. Проектот започна да работи со семејните фарми кои што на пазарот ги пласираат најголемиот дел од своите производи, како и земјоделците што делумно ги продаваат, а делумно ги задржуваат за себе своите производи. Во рамки на првата компонента од проектот започнаа да се вршат тестирања и на адаптивни земјоделски техники со цел да се изнајдат решенија за неповолните влијанија од климатските промени. Научените искуства ќе можат да се применат од страна на земјоделските производители. Исто така тестираните технологии од првата компонента ќе бидат развиени во советодавни пакети кои ќе бидат дистрибуирани до целните групи преку серии на работилници и други соодветни медиуми. ●

ПОСТАВУВАЊЕ НА UV МРЕЖИ

Во рамки на Проектот на УСАИД за Адаптација на земјоделството кон климатските промени, како една од главните адаптивни мерки кои ќе бидат тестирани и демонстрирани во градинарството, овоштарството и лозарството, е поставување на UV заштитни мрежи, чија улога е заштита на насадите од изгореници и град. Вакви UV заштитни мрежи беа поставени во текот на месец јуни, на две демонстративни опитни единици:

Во областа на градинарството беа поставени UV заштитни мрежи врз насад со домати на локалитетот с. Пчиња, кумановско.

Во областа на овоштарството пак, UV заштитните мрежи беа поставени на овоштарник со круши, на локалитетот Младо Нагоричане, Куманово.

Проектот на УСАИД за Адаптација на земјоделството кон климатските промени, спроведен од Мрежата за рурален развој на РМ ќе врши тестирања и мониторинг на повеќе техники со цел да се изнајдат оние што најдобро функционираат под дадени услови, па така наученото да може да се примени во повеќе заедници ширум целните региони, со што ќе се помогне во минимизирање на некои од очекуваните неповолни влијанија од климатските промени врз земјоделските култури. ●

РАБОТИЛНИЦАТА ЗА НОВИНАРИ

Во пријатна атмосфера и дружење поминаа два дена од работилницата која беше наменета за новинари, а ја организираше Мрежата за рурален развој на Република Македонија, на 2 и 3 јули во винаријата Попова кула, Демир Капија.

Новинарите, учесници на работилницата, имаа можност да се запознаат со целите и активностите на Мрежата за рурален развој како имплементатор на проектот „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“, финансиран од Американската агенција за интернационален развој- USAID.

Присутните со огромен интерес ги следеа презентациите на Петар Ѓоргиевски, претседател на Мрежата за рурален развој на РМ

и Весела Ламбевска Домазетова, претседател на Управен одбор на МРР. Новинарите беа запознаени со прогнозите на експертите за зголемувањето на штетното влијание од климатските промени врз земјоделските култури, во текот на наредните стотина година. Им беа презентирани досегашните и планирани активности во рамки на проектот Адаптација на земјоделството кон климатските промени. Посебно внимание и интерес предизвикаа адаптивните практики во градинарството, овоштарството и лозарството, кои ќе бидат тестирани на почетокот од спроведувањето на проектот и за кои веќе започна поставувањето на демонстративни опити на 8 различни локации во рамки на медитеранската зона која е опфатена со проектот.

„Фармери од Кумановско, Неготино, Богданци и од Струмица со практични мерки на нивите ќе се обучуваат како да ги применат познатите техники за приспособување на земјоделството кон климатските промени, како што се поставување на мрежи за заштита од УВ-зрачење и град, соодветно кроење на насадите, затревување и мерки против ерозија во полињата. Проектот „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“ е финансиран од УСАИД, а во наредните три години ќе го спроведува Мрежата за рурален развој. Мерките ќе се спроведуваат во овоштарник со круши во Младо Нагоричане, во пластеник со домати во Пчиња, во овоштарник со праски, кајсии и сливи во Виничане, во лозови насади во Неготино и Богданци и во нива со пиперки во Струмица.“ – напиша за Дневник, Соња Христовска.

Во текот на работилницата се разменија информации од досегашната работа на терен, искуствата на земјоделците и проблемите од климатските промени со кои се соочуваат. Средбата беше почеток на натамошна заедничка соработка со цел јакнење на јавната свест за ефектите од климатските промени и потребата од адаптација во земјоделскиот сектор во Македонија. ●

Конференција:

„УЛОГАТА НА ЦИВИЛНИОТ СЕКТОР ВО РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ НА ЗАПАДЕН БАЛКАН“

06.06.2012 Никшиќ, Црна Гора

Во присуство на претставници на црногорските министерства за одржлив развој и туризам и земјоделство и рурален развој, потоа, постојаната работна група и претставници на останати меѓународни организации се одржа конференцијата „Улогата на цивилниот сектор во руралниот развој на Западен Балкан“ на која исто така беше поканета и Мрежата за рурален развој на Република Македонија. Покрај тоа, на конференцијата учество земаа и претставници од останатите мрежи за рурален развој од земјите од Западен Балкан: Босна и Херцеговина, Србија, Албанија.

Настанот воедно беше и официјална промоција на основањето на Мрежата за рурален развој на Црна Гора.

Во рамките на програмата, Мрежата за рурален развој на Република Македонија доби можност да ја презентира својата работа како и да ги пренесе позитивните практики од симулацијата на ЛЕАДЕР методологијата. Во панел дискусиите учесниците разменија корисни информации и искуства, а се разви дискусија за различни прашања кои произлегуваат од нивното работење. Со многуте позитивни коментари кои ги доби од присутните колеги од сосед-

ните земји, општ впечаток беше дека Мрежата за рурален развој на Република Македонија со своите успеси засега е предводник во иницијативите и промените во областа на руралниот развој во регионот. ●

РАБОТИЛНИЦА ЗА ПРЕТПРИЕМНИШТВО НАМЕНЕТА ЗА ЖЕНИТЕ РОМИ

Мрежата за рурален развој на Република Македонија на 13-14 јуни во Пехчево, одржа дводневна работилница на темата претприемништво кај жените Роми. На работилницата, чија цел беше градење на капацитетите за претприемништво кај жените Роми во општина Пехчево, учествуваа вкупно 30 жени Роми кои живеат во околината на Пехчево.

Работилницата беше организирана во рамки на локалната мерка „Изградба на капацитетите за претприемништво кај Ромите и зголемување на можностите за самовработување“. Оваа локална приоритетна мерка е имплементирана од страна на општина Пехчево како дел од проектот Поддршка за имплементацијата на Стратегијата за Ромите, чија што општа цел е да ги зајакне институционалните капацитети на координативните структури за имплементација на Националната Стратегија за Ромите и Декадата за вклучување на Ромите 2005-2015, со цел да придонесе кон подобрување на ситуацијата на Ромите во државата. ●

„ФЕСТИВАЛ НА ЦРЕШАТА“ ВО ЌУСТЕНДИЛ – БУГАРИЈА

Економско зајакнување на жената
од руралните средини

Мрежата за рурален развој на Република Македонија, во јуни 2012 год. им даде поддршка на своите членови (женски организации од источниот дел на Македонија) да учествуваат на „Фестивалот на црешата“ во Ќустендил – Бугарија. Организациите, членки на Мрежата се занимаваат со традиционални занаети карактеристични за овој дел на земјата. Целите на посетата беа воспоставување на нови контакти, размена на искуства и изнаоѓање можности за заедничка соработка со слични организации од соседниот регион во Бугарија. Покрај промоцијата на црешата како главно овошје на фестивалот друг фокус беше натпреварот, кој вклучи повеќе центри на заедницата, невладини организации, училишта и градинки од регионот на Ќустендил. Исто така членовите на МРР коишто учествуваа на „Фестивалот на црешата“ имаа можност да продадат многу од своите производи. ●

ЕТНО САЕМ –

Пехчевски Павловден - 2012

Од 9^{ти} до 15^{ти} јули 2012 година, во Пехчево се одржа традиционалниот „Пехчевски Павловден“.

Гратчето од Понеделникот до Неделата пулсираше во ритамот на трубите и на етномузиката. Манифестацијата од година во година ги збогатува содржините и привлекува се повеќе гости и туристи, што е и основната цел. Поради многуте луѓе облечени во народни носии, сликата по пехчевскиот плоштад и улиците личеше како да е од пред стотина години.

Преку ден настапуваа фолклорни групи и етносостави од Македонија и од соседните земји, а навечер на програмата беше Фестивалот на дувачки оркестри. Традиционално се одржа и етносаемот, на кој беа презентирани малешевски гастрономски специјалитети и ракотворби, во Неделата на програмата беше традиционалната „Спикијада“. Присуството на голем број гости и туристи го искористи и Мрежата за рурален развој на Република Македонија, која во Петокот во Пехчево имаше своја промоција. ●

ПРОМОЦИЈА НА „КРУШЕВСКИ ГОТВАЧ“

Во рамки на Етно-град Крушево, на 26 јули, со почеток од 20:00 часот, во Домот на културата во Крушево, беше одржана промоција на „Крушевскиот готвач“. Членките на организацијата на жени „Цвет“, успешно ги собраа на едно место сите традиционални рецепти, карактеристични за овој град. „Крушевскиот готвач“ го изготвија со поддршка на Владата на Република Македонија и Мрежата за рурален развој на Република Македонија преку програмата CIVICA Mobilitas - имплементирана од ЦИРа и финансиски поддржана од SDC. Ваквиот подвиг на жените од оваа организација е уште еден од многуте кои имаат за цел да го зачуваат и афирмираат културното наследство и традиција на градот Крушево. Посетителите на настанот, меѓу кои беа голем број на домашни и странски туристи, беа воодушевени од вкусните рецепти подготвени од вредните жени, членки на организацијата „Цвет“. Присутните крушевчани додадоа една посебна, пријатна нота на настанот, блескајќи со ведро расположение, облечени во староградски облеку, препознатливи за овој град пред стотина години. Три традиционални ора од овој крај, беа вешто изведени од неколку млади крушевчанки, претходно подучувани од членките на „Цвет“. Градоначалникот на Крушево го затвори настанот искажувајќи огромно задоволство и радост поради ваквите иницијативи за промоција и зачувување на крушевската традиција и изрази желба за понатамошен успех на оваа организација. ●

ПОТПИШУВАЊЕ НА МЕМОРАНДУМ ЗА СОРАБОТКА ПОМЕЃУ МРР НА РМ И ЦРВЕН КРСТ НА РМ

На 16.08.2012 во просториите на Црвениот крст, Скопје, беше потпишан **Меморандум за соработка помеѓу Мрежата за рурален развој на РМ и Црвен крст на Република Македонија.**

Двете организации се согласија да обезбедат меѓусебна соработка, координација во делувањето за реализација на програми од повеќе области, внатрешна поддршка и соработка со други институции и организации и се ангажираа да реализираат одредени заеднички иницијативи.

Како една од специфичните цели на соработката е адаптација кон климатските промени во руралните средини, во чии рамки Меморандумот ги објаснува главните насоки за заедничката соработка помеѓу **проектот на УСАИД за Адаптација на земјоделството кон климатските промени**, имплементиран од Мрежата за рурален развој на Република Македонија и **Мрежата за климатски одговор**, формирана во рамките на регионалниот ЕУ ИПА проект „Форум на Југоисточна Европа за адаптација кон

климатски промени“, кој во Македонија е имплементиран од Црвениот крст.

Од договорената соработка во оваа област се очекува заедничко промовирање на сознанијата за ефектите од климатските промени во областа на земјоделското производство; размена на информации за активностите, праксата и истражувањата; презентирање на можностите за изнаоѓање на апликативни решенија во справувањето со главните пречки предизвикани од климатските промени за намалување на штетите во земјоделството; како и зголемување на свесноста за ефектите од климатските промени во земјоделскиот сектор и нивното влијание врз здравјето на земјоделците.

Претседателот на Мрежата за рурален развој на РМ, Петар Ѓоргиевски и Генералниот секретар на Црвениот крст на Република Македонија, м-р Саит Саити, го затворија настанот искажувајќи надеж за долгорочна, успешна соработка во остварувањето на заедничките цели. ●

МАНИФЕСТАЦИЈА СЛАВЕЊЕ НА ПИРЕЈОТ

Шестото издание на мулти-медиялната манифестација СЛАВЕЊЕ НА ПИРЕЈОТ што се одржа на 27^{ми} и 28^{ми} август во с. Слоештица и годинава го задржа вниманието на посетителите со оригинални содржини.

Организаторите, АРТ ПОИНТ – ГУМНО организација која е членка на МРР на РМ и организацијата ЕНОХ, освен традиционалната беседа на гробот на Петре М. Андреевски, која годинава ја одржа писателот и публицист Цветан Враживирски, на посетителите им понудија богата програма со премиерни претставувања.

Беше претставена етнолошко-антрополошката студиа за „Грегот и казната“ во македонската традиција од Јелена Цветановска, изложба на дела насликани на годинешната уметничка работилница на АРТ ПОИНТ – ГУМНО и беше презентирана збирка на традиционални лекови кои ги користеле жителите на горно-демирхисарските села. Програмата беше збогатена со презентација на автобиографски сеќавања од детството на Љубе Цветановски „Детето во мене“ и со презентација на документарниот филм „Бисер од небото“ на Гоце Димовски.

На овој настан премиерно беше прикажан документарниот филм „Тутунарката“ на авторката Гарванлиева, која за овој филм во Германија во 2010 година доби награда за најдобар документарен филм.

Целиот настан беше зачинет со настап на гостите од Вевчани, кои маскирани продефилираа низ селото!

Проектот е поддржан од Министерството за култура на Република Македонија како и од Градоначалниците на Општина Демир Хисар, Битола и Вевчани. ●